

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

„Smějeme se s barvami, máme duhu na dlani“

Motto: „Vše, co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské škole.“

Robert Fulghum

Školní vzdělávací program dále (ŠVP) byl aktualizován s požadavky na předškolní vzdělávání vyplývající z aktuální platné verze Rámcového vzdělávacího programu a zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Aktualizace byla projednána na pedagogické poradě dne 30. 8. 2022

Platnost ŠVP od 1. 9. 2022

Příští aktualizace ŠVP bude zpracována dle aktuálních legislativních změn a potřeb mateřské školy

Obsah

I. část	1
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	1
2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	2
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	2
3. 1. Věcné vybavení a údržba	3
3. 2. Životospráva	3
3. 3. Psychosociální podmínky.....	4
3. 4. Organizace vzdělávání	5
3. 4. 1. Přijímání dětí do mateřské školy	5
3. 4. 2. Režim dne pro děti od 2 let	6
3. 4. 3. Režim dne pro děti od 3 let	6
3. 5. Řízení školy spoluúčast rodičů	7
3. 5. 1. Práva a povinnosti dětí	7
3. 5. 2. Práva a povinnosti učitelek.....	7
3. 5. 3. Práva a povinnosti ředitelky	8
3. 5. 4. Práva a povinnosti zákonných zástupců	8
3. 5. 5. Práva a povinnosti ostatních pracovníků školy.....	9
3. 5. 6. Informační systém	9
3. 6. Personální podmínky	10
4. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	11
4. 1. Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole.....	11
4. 2. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	12
5. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH	12
6. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET	13
7. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	15
7. 1. Filozofie našeho vzdělávacího programu	15
7. 2. Formy, metody a prostředky k dosahování cílů	16
7. 3. Tradiční akce školy.....	17
7. 4. Doplnující programy	18
7. 5. Speciální programy a nabídky.....	18
II. část	19
1. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	19
1. 1. Třídní vzdělávací plán (TVP).....	20
1. 2. Cíle a prostředky v jednotlivých oblastech předškolního vzdělávání	21

2. OBSAH PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	26
2. 1. Integrovaný blok I. PODZIM.....	27
2. 2. Integrovaný blok II. ZIMA	32
2. 3. Integrovaný blok III. JARO.....	37
2. 4. Integrovaný blok IV. LÉTO.....	42
III. část	47
1. AUTOEVALUAČNÍ SYSTÉM ŠKOLY	47
1. 1. Cíl autoevaluace	47
1. 2. Oblasti autoevaluace	47
1. 3. Kritéria autoevaluace.....	47
1. 3. 1. Kritéria autoevaluace vzdělávacího procesu a organizačního systému školy pro učitele mateřské školy.....	47
1. 3. 2. Kritéria autoevaluace školy pro ředitelku MŠ a jejího zástupce.....	49
IV. část	51
1. ADAPTAČNÍ PROGRAM.....	51
1. 1. Adaptační program pro děti dvouleté	51
1. 2. Adaptační program pro děti od 3 let	52
2. POVINNÉ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	53
2. 1. Jiný způsob povinného předškolního vzdělávání	53
2. 2. Ukončení individuálního vzdělávání dítěte.....	54
2. 3. Vymezení vzdělávacích cílů a očekávaných výstupů	54
2. 4. Doporučené zdroje pro výchovně vzdělávací práci	58
3. PROGRAM ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY.....	60
4. PROGRAM MEDIÁLNÍ GRAMOTNOSTI.....	63
5. PRAVIDLA TŘÍD MATEŘSKÉ ŠKOLY.....	65
ZDROJE POUŽITÉ PŘI ZPRACOVÁNÍ ŠVP	66

I. část

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Zřizovatel školy:

Město Štěpánov, IČ – 299 511

Název:

Mateřská škola Štěpánov, Sídliště 555, příspěvková organizace, 783 13 Štěpánov

IČ: 706 40 106

Právní forma školy: příspěvková organizace od 1. 1. 2003

Předmět hlavní činnosti:

Zabezpečování předškolního vzdělávání dětí a další činnosti dle zákona 561/2004Sb. (školský zákon) a vyhlášky č. 14/2005 o předškolním vzdělávání v platném znění.

Telefon: 777 481 531

E-mail: skolkasidliste@stepanov.cz

www: skolkastepanov.cz

Datová schránka: gyuk2ar

Kapacita MŠ: 132 dětí

Počet tříd: 5

Počet pedagogických pracovníků: 11

Počet provozních pracovníků: 4

Stravování: Školní jídelna při ZŠ Štěpánov, Dolní 597

Provozní doba: 6:00 – 16:30

Ředitelka MŠ: Bc. Dana Šimková

Zástupce ředitele: Mgr. Marie Nýdecká

Na tvorbě ŠVP se podílel kolektiv MŠ.

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola je pětitřídní, její provoz je v pracovní dny od 6:00 do 16:30 hodin. Děti jsou rozděleny do pěti homogenních tříd. Dostatečně velké prostory tříd umožňují vytvoření pracovních center i míst pro odpočinek nebo rušnější pohybové aktivity. Každá třída má samostatnou třídu, hernu, která slouží k odpočinku místo ložnice, šatnu, sklad lůžkovin a lehátek, přípravnu jídla, WC a umývárnu. Zaměstnanci mají svou prostornou šatnu se sprchovým koutem a WC, u každé třídy šatničku a WC, sborovnu, kancelář ředitelky, u každé třídy úklidovou místnost. V budově MŠ je zřízena výtvarná dílna, kde se do budoucnosti počítá s keramickou pecí, pracovní logopeda, který dojíždí do mateřské školy pravidelně každých čtrnáct dní. Škola je umístěna v typizované panelové budově ze sedmdesátých let, která byla v letech 2020–2021 zrekonstruována ze čtyřtřídky na pětitřídku. Na třídu v prvním nadpodlaží bylo dosaženo na dotace IROP. Zde je nainstalovaná rekuperační jednotka. Škola je dobře zasiťovaná internetem a budova zabezpečovacím systémem Jablotron. Ke škole náleží prostorná zahrada, která je vybavena pískovišti a prvky z akátového dřeva, je zde nerezové pítka, které je napojeno na vodovodní pro pitný režim dětí. V okolí mateřské školy jsou rozsáhlé louky a pole – krásná místa pro výchovně vzdělávací i relaxační vycházky.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola přijímá děti ve věku 3-6 let a děti s odkladem školní docházky (OŠD) v rámci zápisu do MŠ od 2. 5. do 16. 5. kalendářního roku dle zákona 561/2004 Sb., ale i během školního roku, pokud je v MŠ volné místo. Pravidla pro přijímání dětí do mateřské školy jsou dána Školním řádem a Kritérii pro přijímání dětí do mateřské školy.

Všechny třídy mateřské školy pracují podle ŠVP „**Smějeme se s barvami, máme duhu na dlani**“.

Třídy MŠ:

- Motýlci
- Koťátka
- Sluníčka
- Štěňátka
- Berušky

3. 1. Věcné vybavení a údržba

- budova je po rekonstrukci ve velmi dobrém stavu a vyhovujícím podmínkám pro vzdělávání dětí
- třídy jsou vybaveny kompletně novým nábytkem (skříně, police, stoly, židličky), které odpovídají počtu dětí ve třídě, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné, odpovídající věku dětí a jejich antropometrickým požadavkům
- třídy jsou vybaveny dostatečným množstvím hraček a didaktických pomůcek, které jsou ve třídách umístěny tak, aby si je mohly děti samostatně vybírat, pro výběr a úklid hraček jsou stanovena pravidla
- didaktické pomůcky, nářadí a náčiní pro pohybové aktivity a výtvarný materiál jsou umístěny ve třídách a skladních prostorách, pro potřebu řízených činností jsou tyto pomůcky přenášeny do tříd
- ve všech prostorách školy je přístup k internetu
- škola je vybavena zabezpečovacím systémem Jablotron pro přehlednost vstupujících do budovy
- prostorná školní zahrada je vybavena pískovišti, skluzavkou, dvěma altány, pyramidou, kladinkami; o prvky je řádně pečováno a podléhají revizi
- lehátka a lůžkoviny pro odpolední odpočinek jsou uloženy v prostorách pro to určených a splňují hygienické normy

3. 2. Životospráva

- režim dne je dostatečně flexibilní
- v případě potřeb odpočinku kdykoliv v průběhu dne mají děti možnost využít vyhrazených prostor k odpočinku
- dětem je umožněno aktivní podílení se na zajišťování pitného režimu – každé dítě má svou vlastní lahev na pití, která je označená; učitelka vybízí k pitnému režimu; na zahradě děti mohou používat pítka
- dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle platných předpisů o školním stravování; jsou dodržovány intervaly mezi podáváním jednotlivých pokrmů
- děti nejsou do jídla nuceny, různé druhy potravin jsou jim vhodně a nenásilně nabízeny; dítě je motivováno ochutnat, a tím si vytváří vlastní poznatek o chuti nabízeného pokrmu
- dětem je umožněn každodenní dostatečně dlouhý pobyt venku s výjimkou klimatických podmínek (mráz pod -10 st. C, náledí, silný vítr nebo déšť, inverze apod.)
- dětem je zajištěn dostatek pohybu na zahradě
- je respektována individuální potřeba spánku a odpočinku dětí; děti nejsou nuceny ke spánku, je však dáno časové vymezení, kdy dítě leží, relaxuje a umožňuje tím ohleduplně dětem s potřebou spánku usnout; poté jsou dětem s nižší potřebou spánku nabídnuty klidové činnosti a hry, u předškoláků je čas využitý k předškolní přípravě

3. 3. Psychosociální podmínky

- vytváříme prostředí, ve kterém se budou děti i dospělí cítit spokojeně, dobře, jistě a bezpečně
- převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly, u dětí rozvíjíme zdravé sebevědomí, odvahu a samostatnost při práci
- v dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu
- děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů
- usměrňujeme vztahy ve třídě prosociálním směrem (prevence šikany)
- nově přichozím dětem umožňujeme postupnou adaptaci
- uplatňujeme nenásilnou, přirozenou a citlivou komunikaci s dětmi
- podporujeme aktivní spoluúčast dětí při organizování činností a tvorbě pravidel vzájemné komunikace
- vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti pro rozvoj komunikativních dovedností
- respektujeme osobní soukromí (uchýlení dítěte do klidného koutku, osobní hygiena)
- dětem poskytujeme osobní svobodu a volnost v rámci společně vytvořených a platných pravidel, podporujeme jejich samostatné rozhodování
- vytváříme vztahy založené na vzájemné ohleduplnosti, důvěře, úctě, pomoci, podpoře a toleranci (využívání pozitivního hodnocení, neponižování, nezvýhodňování žádného z dětí)
- účinně působíme na nezdravé soutěžení dětí, věnujeme pozornost neformálním vztahům dětí ve třídě, jejich nenásilnému ovlivňování prosociálním směrem
- vyváženě zařazujeme spontánní a řízené činnosti
- klademe nároky přiměřeně individuálním schopnostem a pracovnímu tempu dětí
- zařazujeme účinné relaxační techniky v průběhu denních činností

Aktivitu, iniciativu a samostatnost dětí podporujeme:

- dostupností materiálů a pomůcek
- bezpečností a hygienou prostředí
- variabilitou – možností obměny prostředí společně s dětmi

3. 4. Organizace vzdělávání

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání, v době pobytu venku a oběda vzdělávání zajišťují souběžně dvě učitelky/učitelé.

Pokud je ve třídě dítě se speciálními vzdělávacími potřebami je ve třídě přítomen asistent pedagoga, má-li dítě stanovena školským poradenským zařízením podpůrná opatření minimálně 3.stupně s účastí asistenta pedagoga. Děti mají potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

Při vstupu dítěte do mateřské školy je dítěti umožněn individuálně přizpůsobený adaptační režim (viz IV. část ŠVP). Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.

Plánování činností vychází z ŠVP a zároveň z potřeb a zájmů dětí. Vyhovuje individuálním potřebám a možnostem dětí.

Jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky pro realizaci, učitelky si připravují a vyrábějí i vlastní pomůcky.

Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídách, spojování tříd je maximálně omezeno. Provoz obou mateřských škol je od 6:15 do 16:45 hodin.

3. 4. 1. Přijímání dětí do mateřské školy

Do mateřské školy jsou přijímány děti ve věku zpravidla od 3-6 let a děti s odkladem školní docházky. Mateřská škola přijímá i děti 2leté do naplnění kapacity mateřských škol.

Mateřská škola přijímá děti zejména v rámci zápisu do mateřských škol, který se koná každý rok od 2. května do 16. května v termínu, na kterém se mateřská škola dohodne se zřizovatelem. O termínu zápisu a dokumenty, které musí být k zápisu předloženy je veřejnost informována vývěskou na budově mateřské školy a prostřednictvím webových stránek školy.

K samotnému aktu zápisu do MŠ vydává ředitelka školy Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání, kterými se zápis řídí. S Kritérii jsou rodiče seznámeni prostřednictvím webových stránek školy a na vývěsce na budově školy.

Mateřská škola může přijmout dítě k předškolnímu vzdělávání kdykoliv ve školním roce, má-li volnou kapacitu.

3. 4. 2. Režim dne pro děti od 2 let

6:00 - 9:30	scházení dětí, spontánní hry a zájmové aktivity, individuální a skupinové didakticky cílené činnosti, zdravotně preventivní pohybové aktivity
9:45 - 11:15	příprava na pobyt venku, pobyt venku (dle počasí)
11:15 – 12:00	hygiena, oběd 12:00 – 12:30 příprava na spánek, hygiena, odchod dětí po obědě domů
12:00 – 14:00	odpočinek, spánek
14:00 – 15:00	vstávání, hygiena, svačina
15:00 – 16:30	herní činnosti dle vlastního zájmu, individuální činnosti dle nabídky učitelky, cílené řízené aktivity, pohybové, rozumové, společenské a hudební hry, postupné rozcházení dětí

3. 4. 3. Režim dne pro děti od 3 let

Časové vymezení povinného předškolního vzdělávání dle zákona 561/2004 Sb., (školský zákon) v platném znění je stanoveno od 8:00 do 12:00.

6:00 - 8:30	scházení dětí, spontánní hry a zájmové aktivity, individuální práce s dětmi
8:30 - 9:15	hygiena, zdravotně preventivní pohybové aktivity, svačina
9:15 - 10:00	didakticky cílené činnosti
9:30 - 11:30	pobyt venku (dle počasí)
11:30 - 12:00	hygiena, oběd
12:00 - 12:30	příprava na spánek, hygiena, odchod dětí po obědě domů
12:30 - 12:45	rozvoj předčtenářské gramotnosti – práce se čteným textem
12:45 - 14:15	odpočinek, spánek
13:30 - 14:00	individuální práce s předškoláky
14:00 - 15:00	vstávání, hygiena, svačina
15:00 - 16:30	herní činnosti dle vlastního zájmu, individuální činnosti dle nabídky učitelky, cílené řízené aktivity, pohybové, rozumové, společenské a hudební hry, pobyt venku, postupné rozcházení dětí

Poznámka:

Termíny jsou orientační, učitelka vychází z aktuální potřeby dětí, reaguje na individualitu dítěte, přizpůsobuje se plánovaným akcím v MŠ. Režim dne je dostatečně flexibilní.

- učitelky se plně věnují dětem
- dětem je individuálně přizpůsoben adaptační režim (viz IV. část - Adaptační program)

- poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které škola organizuje nad rámec běžného programu
- veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě
- pro realizaci plánovaných činností má učitelka předem připraveny vhodné materiální prostředky.
- dětem je umožněn každodenní dostatečně dlouhý pobyt venku s výjimkou klimatických podmínek (mráz pod -10°C, náledí, silný vítr nebo déšť, inverze apod.).

3. 5. Řízení školy spoluúčast rodičů

- jasně jsou vymezeny povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků
- při vedení zaměstnanců je v zájmu vytvořit ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojit spolupracovníky do řízení MŠ, respektovat jejich názor a podporovat jejich spoluúčast na rozhodování o zásadních otázkách školního programu
- usilujeme o týmovou práci pedagogického sboru a zároveň vyzýváme ke spolupráci rodiče
- při plánování práce MŠ využíváme zpětnou vazbu, vycházíme z analýzy předchozí práce
- na základě prováděné evaluace práce školy školní vzdělávací program aktualizujeme
- MŠ spolupracuje se zřizovatelem, se ZŠ Štěpánov a odborníky (psychology, pediatri, pracovníky školských poradenských zařízení) za účelem zajištění kvalitního vzdělávání dětí a jejich vývoje
- je vytvořen funkční informační systém jak uvnitř školy, tak i navenek (viz 3.5.6 Informační systém)

3. 5. 1. Práva a povinnosti dětí

- individuálně uspokojovat své tělesné a psychické potřeby
- vykonávat samostatně činnosti spojené se sebeobsluhou
- za dodržování smluvených pravidel užívat prostředí celé třídy
- právo na volbu účastnit se aktivit nabízených učitelkou nebo ostatními dětmi - - nerušit svým jednáním ostatní, pokud volí jinou činnost
- vyjadřovat svůj názor, naslouchat názorům jiných, hledat společná řešení
- podílet se na vytváření a respektování společných pravidel
- chovat se tak, aby svým chováním neohrožovalo bezpečnost svoji, jiných dětí a neomezovalo svobodu ostatních dětí

3. 5. 2. Práva a povinnosti učitelek

- znát, aplikovat a respektovat dokumenty školy (ŠVP, RVP PV, Školní řád, Organizační řád, Pracovní řád, Zásady provozního řádu a Vnitřní směrnice)

- podílet se na tvorbě a realizaci dokumentů školy
- seznámit se se základními právními dokumenty a legislativou týkající se předškolního vzdělávání, tyto normy dodržovat a plnit
- vyjadřovat svůj názor, řešit včas a konstruktivně problematické situace
- účastnit se participačně na řízení školy, vytváření informačního systému
- podílet se na vytváření žádoucích vzorců chování
- vychovávat a vzdělávat svěřené děti ke zdravému způsobu života na úrovni biologické, psychologické, interpersonální, sociálně kulturní a environmentální - zaznamenávat a vyhodnocovat projevy a chování dětí, tyto poznatky využívat ke zkvalitnění své práce a ve prospěch dětí
- poskytovat poradenskou činnost, celoživotně se vzdělávat

3. 5. 3. Práva a povinnosti ředitelky

- vytvářet podmínky k rozvoji a aplikaci ŠVP
- nést odpovědnost za vytváření koncepce rozvoje s využitím podnětů všech zúčastněných
- umožňovat adekvátní účast všech na řízení MŠ
- naslouchat, přijímat podněty ode všech, napomáhat vzájemné komunikaci
- řešit problémy a napomáhat řešení problémů
- motivovat svým příkladem všechny zúčastněné k práci na svém osobním rozvoji a celoživotním vzdělávání
- na základě výstupů z hospitací a kontrol doporučovat výběr dalšího sebevzdělávání pedagogů a vytvářet plán DVPP

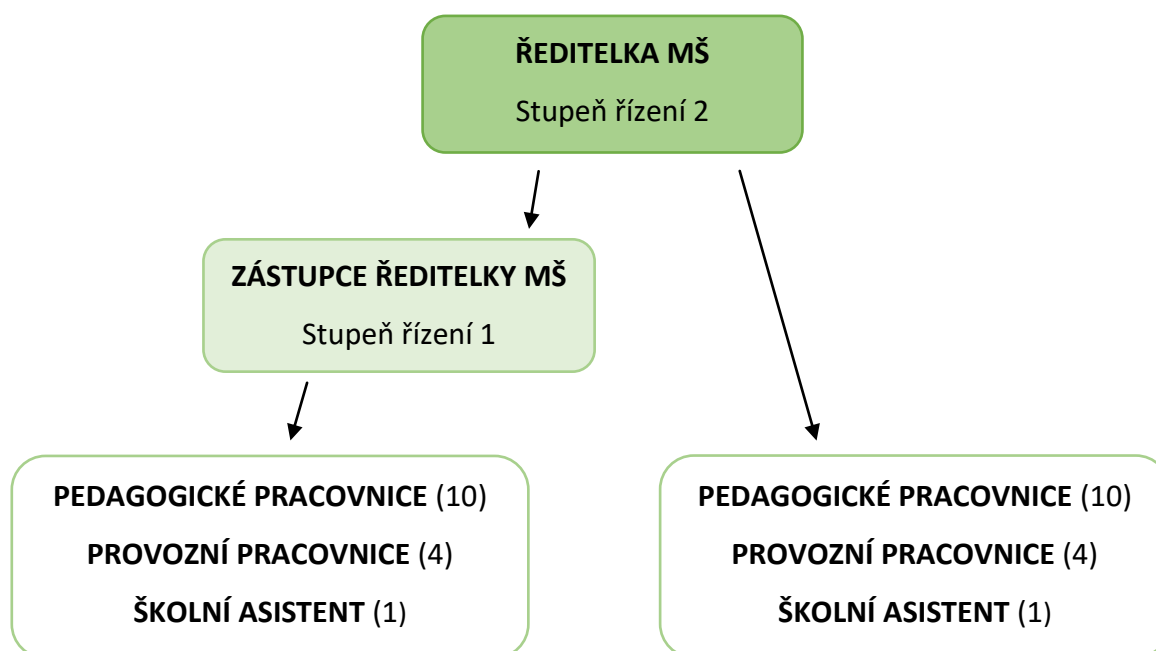
3. 5. 4. Práva a povinnosti zákonných zástupců

- právo na informace o svých dětech
- být seznámeni se základními materiály výchovně vzdělávací práce – ŠVP, vyjadřovat svůj názor k ŠVP, podílet se na jejich dotváření
- právo být seznámeni se Školním řádem a povinnost jej dodržovat
- znát a respektovat pravidla soužití, která ve škole platí
- využívat adaptačního programu školy, zapojit se do života školy, navrhnout změny, konzultovat nápady, účastnit se aktivně programu - spolupracovat s třídními učitelkami dítěte a ostatními pracovníky školy - konzultovat s učitelkami potřeby dítěte související s výchovně vzdělávacím procesem, a možnosti jeho podpory
- využívat informační systém, účastnit se schůzek, společných akcí
- podávat stížnosti, oznámení, podněty

3. 5. 5. Práva a povinnosti ostatních pracovníků školy

- znát, aplikovat a respektovat dokumenty školy (Školní řád, Organizační řád, Pracovní řád, Zásady provozního řádu a Vnitřní směrnice)
- podílet se na tvorbě a realizaci dokumentů školy účastnit se participačně na řízení školy, vytváření informačního systému podílet se na vytváření žádoucích vzorců chování
- přispívat k výchově a vzdělávání dětí ke zdravému způsobu života na úrovni biologické, psychologické, interpersonální, sociálně kulturní a environmentální celoživotně se vzdělávat

3. 5. 6. Informační systém

Mezi zaměstnanci:

- průběžnou vzájemnou komunikaci a předávání si poznatků a informací vztahující se k naší práci
- schůzky a porady zaměstnanců
- poskytování odborné literatury a pedagogického i nepedagogického tisku zaměstnancům
- přístupné základní právní dokumenty týkající se předškolního vzdělávání a dokumenty školy
- seznamování s dokumenty právního charakteru (zákony, vyhlášky, nařízení vlády a směrnice)
- přístup k internetu

Mezi zaměstnanci a rodiči:

- průběžnou a vzájemnou každodenní komunikací
- včasné oznamování termínů schůzek, schůzky s rodiči
- volně přístupné dokumenty školy – Školní řád, Vnitřní řád jídelny – výdejny, ŠVP na vyžádání u třídních učitelů nebo ředitelky a směrnice informace na nástěnkách školy
- zpřístupňování výsledků práce dětí – výtvary dětí, fotografie, videa
- možnost zapůjčování odborné literatury
- webové stránky
- konzultační hodiny učitelek a ředitelky
- e-mailová pošta

Vnější informační systém

- vytváření image školy na veřejnosti
- účast zaměstnanců na školeních, seminářích a poradách
- účast na dalším vzdělávání
- informační kanály pošt, telefonu a internetu

3. 6. Personální podmínky

Pedagogičtí zaměstnanci mají odbornou kvalifikaci, jedna je nekvalifikovaná. Ředitelka podporuje profesionální růst týmu, sleduje udržení a další získávání profesních kompetencí všech pedagogů (včetně svojí osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání. Služby pedagogických zaměstnanců jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče.

Mateřská škola má celkem 15 stálých zaměstnanců.

Ředitelka MŠ a 9 kvalifikovaných učitelek, jedna nekvalifikovaná, která od září 2022 bude studovat učitelství pro MŠ.

4 provozní pracovnice, školní asistent dle aktuální potřeby organizace a dostupného financování v daném čase.

Technickou správu budov zajišťuje město Štěpánov, odbor údržby.

Specializovaná péče, ke které nejsou učitelky MŠ dostatečně kompetentní, je zajišťována ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, psychology, logopedy apod.).

4. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě a ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Podpůrná opatření 1. stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) na základě Plánu pedagogické podpory (PLPP).

Podpůrná opatření 2. až 5. stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. (RVP, Praha 2018). Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

4. 1. Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

1. Podpůrná opatření prvního stupně - ředitelka mateřské školy rozhodne o poskytování podpůrných opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce; tímto není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte (§ 21 školského zákona) - určený pedagogický zaměstnanec mateřské školy zpracuje plán pedagogické podpory, ve kterém bude upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce a projedná jej s ředitelem školy - pokud by nepostačovala podpůrná opatření prvního stupně, doporučí ředitelka školy využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte (§16 odst. 4 a 5 školského zákona a § 2 a §10 vyhlášky č.27/2016 Sb.)

2. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně s podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2. až 5. stupně je doporučení školského poradenského zařízení a informovaný souhlas zákonného zástupce dítěte; k poskytnutí poradenské pomoci školského poradenského zařízení dojde na základě vlastního uvážení zákonného zástupce, doporučení ředitele mateřské školy nebo OSPOD o ředitelka mateřské školy určí pedagogického zaměstnance, který bude odpovědný za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami (§11 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) o poskytování podpůrných opatření 2. až 5. stupně bude zahájeno bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce o pedagogičtí zaměstnanci využívají pro práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami specifické pomůcky, sebevzdělávají se prostřednictvím odborné literatury, účastní se kurzů, školení, seminářů o ředitelka mateřské školy průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, nejméně však jednou ročně, v případě potřeby častěji o poskytování podpůrného opatření 2. až 5. stupně bude ukončeno

v případě, doporučí-li to školské poradenské zařízení; v takovém případě se nevyžaduje informovaný souhlas zákonného zástupce, ukončení podpůrného opatření se pouze projedná se zákonným zástupcem (§ 16 odst. 4 školského zákona a § 11, §12, a §16 vyhlášky č. 27/2016 Sb.)

4. 2. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

(vyhláška 14/2005 v platném znění, RVP PV v platném znění)

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Jazyková příprava se týká dětí - cizinců, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí. Ředitel školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory zařadit do jazykové podpory i jiné dítě, než jsou cizinci (např. dítě s vývojovou dysfázií).

Pokud je v jedné mateřské škole 4 a více takových dětí zřídí ředitelka školy skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu. Ve skupině může být nejvíce 8 dětí.

Jazyková příprava je v rozsahu 1 hodina týdně ve více blocích během týdne.

5. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

Mateřská škola vytváří podmínky pro děti nadané dle jejich individuálních možností následovně:

1. identifikujeme oblasti akcelerovaného vývoje:
 - rozumové a praktické nadání (matematické, lingvistické, přírodovědné, technické...)
 - umělecké a tvořivé nadání (taneční, hudební, výtvarné, dramatické...)
 - pohybové a sportovní nadání (všeobecná pohybová příprava)
2. tvoříme, využíváme materiály a pomůcky obohacující aktivity dítěte
3. rozvíjíme a usměrňujeme vztahy s vrstevníky
4. pomáháme rodině s výchovným vedením nadaného dítěte
5. vzděláváme se v rámci DVPP
6. při zvažování předčasného nástupu do ZŠ připravujeme dítě k zápisu

Dítě, které vykazuje známky nadání, je podporováno speciálními vzdělávacími prostředky, jež rozvíjí potenciál dítěte. Ve škole vytváříme materiální, personální, organizační a tvůrčí podmínky pro stimulaci a rozvoj nadání a talentu. Uvědomujeme si, že nadané děti mají být vzdělávány v souladu se svými schopnostmi, dostávat úkoly a podněty, které odpovídají jejich rozumové úrovni a jejich nadání. Důležitá je rovněž orientace v možnostech realizace

zájmové činnosti a mimoškolních aktivit pro nadané. Doporučujeme rodičům vhodné tipy pro rozvoj nadání ve volném čase.

6. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

U dětí dvouletých jsou v jednotlivých oblastech vývoje značné rozdíly. Bývá silně egocentrické, osamostatňuje se, poznává všemi smysly, experimentuje, objevuje, neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. Oproti starším dětem je i méně obratné v pohybových aktivitách, a má výrazně méně zkušeností. Dvouleté dítě se daleko více a silněji váže na dospělou osobu

U dvouletého dítěte zastává učitel velmi významnou pozici - stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky. Dvouleté děti se učí nejvíce nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, pozornost udrží jen velmi krátkou dobu.

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let - dostatečné množství podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti:

- ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty, ve třídě jsou dětem nastavena srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek
- prostředí třídy je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku
- mateřské školy jsou vybaveny dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte a pro uložení náhradního oblečení a hygienických potřeb
- je zajištěn vyhovující režim dne (viz 3.4.2)
- mateřská škola vytváří podmínky pro individuální adaptaci dítěte
- dítěti je umožněno používat vlastních hraček z domu pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty
- vzdělávací činnosti jsou realizovány spíše v menších skupinkách či individuálně, podle potřeb dětí
- učitel uplatňuje laskavý, pozitivní, ale zároveň dostatečně důsledný přístup
- v mateřských školách jsou podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou
- péče o děti od dvou do tří let je organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy (bezpečnostní, protipožární a hygienická opatření dle platné legislativy)

7. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

7. 1. Filozofie našeho vzdělávacího programu

Doplňovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení. Smysluplně obohacovat denní program dítěte a poskytovat dítěti odbornou péči.

Předávat a zprostředkovávat dětem základní zkušenosti v přirozeném prostředí skupiny vrstevníků cestou výchovy a vzdělávání založené na principu uspokojování individuálních potřeb a zájmů.

Rozvíjet samostatnost, odpovědnost, zdravé sebevědomí a tvořivost dětí.

Položit základy celoživotního vzdělávání. Školní vzdělávací program vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV) čj. MSMT-38628/2016-1 ze dne 18. ledna 2017. Koncepce školy v oblasti předškolního vzdělávání je založena na obecných zásadách a cílech vzdělávání:

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Od nejútlejšího věku jsou tak děti vedeny k osvojování základů klíčových kompetencí (soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince):

- **Kompetence k učení** (soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, užívá jednoduché pojmy, znaky a symboly; zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení; má elementární poznatky o okolním světě, orientuje se v jeho řádu a dění; klade otázky a hledá na ně odpovědi, raduje se z toho, co samo dokázalo; vědomě vyvíjí úsilí a záměrně si zapamatuje; odhaduje své síly, učí se hodnotit výkony své i druhých; pokud se mu dostává ocenění a uznání druhých, učí se s chutí)
- **Kompetence k řešení problémů** (rozpoznává problémy a řeší ty, na které stačí, jednoduché samo, náročnější s oporou dospělého; postupuje cestou pokusu a omylu; využívá dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost; při řešení myšlenkových a praktických problémů užívá logických, matematických a empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších; rozlišuje funkční (vedoucí k cíli) a nefunkční řešení; chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli; nebojí se chybovat, nachází-li pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu)

- **Kompetence komunikativní** (ovládá řeč, mluví ve vhodně formulovaných větách, je schopno sdělovat vlastní myšlenky, prožitky, poznatky, zkušenosti, vede smysluplný dialog, ke sdělení využívá různé prostředky - řečové, výtvarné aj., rozlišuje některé symboly, užívá gesta, komunikuje be zábran s dětmi i dospělými, ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní, dovede využít informační a komunikativní prostředky – kniha, encyklopedie, počítač, televize, magnetofon; ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky)
- **Kompetence sociální a personální** (samostatně se rozhoduje o svých činnostech, umí vyjádřit svůj názor, uvědomuje si odpovědnost a následky za své jednání, projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, pozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresi, běžně obezřetné v jednání s neznámými lidmi; chápe různost a odlišnost lidí, je tolerantní; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, chápe, že je lepší konflikty řešit dohodou)
- **Kompetence činnostní a občanské** (učí se činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat; dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se okolnostem; chápe možnost svobodného rozhodnutí i s důsledky; má smysl pro zodpovědnost ve hře, k úkolům i povinnostem, váží si práce druhých; je otevřené aktuálnímu dění; chápe rozdíl mezi aktivitou – přínos a pasivitou – nepříznivé důsledky; má základní představu, co je v souladu se základními lidskými hodnotami; vytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky; uvědomuje si práva svá i druhých, učí se je hájit a respektovat; ví, že se může podílet na utváření prostředí, ve kterém žije; dbá na osobní zdraví, bezpečnost svoji i druhých, chová se zodpovědně vůči okolnímu přírodnímu i společenskému prostředí)

7. 2. Formy, metody a prostředky k dosahování cílů

Základním prostředkem výchovně vzdělávací práce je **hra**. Nejlépe se děti vyvíjejí, věnují-li se své přirozené činnosti – hře. Prostřednictvím hry se dítě nejefektivněji a nejlépe učí. Prostory tříd jsou členěny v rámci prostorových možností do účelově zaměřených tematických koutů.

Uplatňujeme tyto formy, metody a prostředky práce:

- **Formy:**
 - Individuální
 - Skupinové a kooperativní
 - Frontální (hromadné)

Formy uskutečňujeme ve všech činnostech a situacích během celého dne a dbáme na vzájemnou provázanost a vyvážený poměr výše uvedených forem.

Předškolní vzdělávání se zakládá na aktivní účasti dítěte:

- smyslovém vnímání
- prožitkovém a kooperativním učení hrou a činnostmi (činnosti na základě přímých zážitků podporující dětskou zvědavost, potřebu objevovat, podněcující radost z učení, získávat nové zkušenosti a ovládat další dovednosti)
- situačním učení, jež je založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky pro lepší chápání životních souvislostí
- spontánním sociálním učení, jež je založené na principu přirozené nápodoby

- **Metody:**

- vysvětlování, vyprávění, rozhovor, dialog, diskuse, práce s knihou a jiným textovým materiálem, brainstorming, pozorování předmětů a jevů, pokusy, předvádění činností, využití DVD a výchovně vzdělávacích programů, vzdělávací PC programy, nácvik pohybových a pracovních dovedností, pracovní činnosti na zahradě, grafické a výtvarné činnosti, problémové učení, hraní rolí, dramatizace, didaktické hry

- **Prostředky:**

- samostatné tvořivé hry, spontánní pohybové aktivity, kooperativní a námětové hry, dramatizační hra, pohybové hra, psychomotorické hry a cvičení, hudebně pohybové hry, grafická cvičení, výtvarné hry, experimentování, situační hry a učení, kooperativní učení, odměna, hodnocení a akce školy

7. 3. Tradiční akce školy

Mikulášská nadílka

Rozsvěcování vánočního stromu, jarmark

Ježíšek nám naděluje

Karneval

Velikonoční tvoření

Besídka pro rodiče

Dopravní soutěž

Den dětí

Výlet

Rozloučení s předškoláky

7. 4. Doplnující programy

Ekologické programy

Návštěva knihovny

Divadla, koncerty

Spolupráce s městskou policií, hasiči, myslivci – besedy

Exkurze

7. 5. Speciální programy a nabídky

Nedílnou součástí ŠVP jsou speciální programy školy, které jsou aktualizované dle podmínek školy a požadavků rodičů.

Placené aktivity školy

- Předplavecký výcvik na Plaveckém bazéně v Uničově
- Lyžařský výcvik s agenturou Rok s pohybem
- Kroužky vedené externími agenturami (angličtina, sportovní a taneční dle aktuální nabídky a zájmu)

II. část

1. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah tvoří učivo v podobě integrovaných bloků a tematických okruhů. Pro každý integrovaný blok jsou dány dílčí cíle vzdělávání a očekávané výstupy. Stanovené vzdělávací cíle vycházejí z pěti vzdělávacích oblastí předškolního vzdělávání:

- **Dítě a jeho tělo** (oblast biologická):
 - okruhy poznatků: lidské tělo a jeho části (smyslové a tělesné orgány a jejich funkce); vývoj a změny lidského těla (narození, růst a jeho proměny); zdravé životní návyky (sport, zdravá výživa); ochrana osobního zdraví (ochrana zdraví před škodlivými látkami a vlivy, návykovými látkami a závislostmi, prevence onemocnění), ochrana bezpečí (úrazy, dopravní nehody, cizí lidé); sebeobsluhy (hygiena, stolování, oblékání, úklid); věci kolem nás (předměty denní potřeby, hračky, pomůcky, sportovní náčiní a nářadí, hudební nástroje, pracovní pomůcky apod.).
- **Dítě a jeho psychika** (oblast psychologická):
 - Jazyk a řeč
 - Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
 - Sebepojetí, city, vůle
 - okruhy poznatků: dorozumívání mezi lidmi (gesta, řeč, slova, věty, písmena, čísla, symboly), sdělování (knížky, film, divadlo); předměty a jejich vlastnosti (velikost, barva, tvar, materiály apod.); číselné a matematické pojmy (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary); prostorové pojmy a souvislosti; elementární časové pojmy a souvislosti (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok); lidé a jejich vlastnosti (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, pohlaví); každý je jiný (přirozená různost lidí); já (individuální charakteristiky, osobnost, právo být sám sebou).
- **Dítě a ten druhý** (oblast interpersonální):
 - okruhy poznatků: vztahy mezi lidmi (přátelství, mezilidské vztahy, ochrana osobního bezpečí); rodina (funkce, členové a vztahy mezi nimi); prostředí mateřské školy, pravidla vzájemného chování (doma, v mateřské škole, na veřejnosti).
- **Dítě a společnost** (oblast sociálně-kulturní - svět lidí, kultury, umění práce):
 - okruhy poznatků: společenské role, pravidla vzájemného styku (ohleduplnost, tolerance, spolupráce), mravní zásady; práce, pracovní činnosti a role (pracovní

předměty, pomůcky, nástroje, jednoduché pracovní úkony, řemesla, povolání); kultura a umění (kultura prostředí, lidové zvyky, tradice, sport, hudba, výtvarné umění); rozmanitost lidského světa (naše vlast, jiné země, národy a kultury, multikultura).

- **Dítě a svět** (oblast environmentální):

- okruhy poznatků: prostředí, v němž dítě žije (domov, škola, obec, doprava, ulice, lékař, důležité instituce); příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje (podnebí, počasí, roční období, změny v přírodě); látky a jejich vlastnosti (voda a vzduch, nerosty, kovy, přírodní a umělé materiály); životní prostředí a jeho ochrana; věda a technika (technické přístroje, se kterými se dítě setkává); co je nebezpečné (nebezpečné předměty, přístroje, kontakt se zvířaty, se zdraví ohrožujícími látkami, běžné přírodní a povětrnostní jevy, situace hromadně ohrožující); rozmanitost přírody i světa a jeho řád (země, hory, řeky, pohoří, světadíly, planeta Země, vesmír)

Tyto oblasti se propojují, vzájemně se ovlivňují a vytvářejí nedělitelný celek. Vzdělávací cíle se z jednotlivých oblastí prolínají, prostupují, vzájemně se podmiňují a doplňují, navazují na sebe a v některých částech se i překrývají. Při stanovování dílčích vzdělávacích cílů vycházíme z klíčových témat našeho ŠVP a z vlastních zkušeností, aby jejich posloupnost a návaznost odpovídala přirozenému průběhu školního roku, věkovým a vývojovým zákonitostem dětí.

1. 1. Třídní vzdělávací plán (TVP)

Učitelky tvoří týdenní – dvoutýdenní TVP, přizpůsobují časový plán plnění témat dle svého uvážení a dle potřeb dětí. Témata mohou upravovat a doplňovat.

Při vytváření TVP učitelky rozpracovávají témata formou:

- konkrétního vymezení cílů a očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech
- konkrétního vymezení vzdělávací nabídky
- konkrétního vymezení očekávaných výstupů TVP a jeho plnění následně zhodnotí v rámci evaluace.

1. 2. Cíle a prostředky v jednotlivých oblastech předškolního vzdělávání

DÍTĚ A JEHO TĚLO

Cíle:

- rozvíjení pohybové dovednosti v oblasti hrubé a jemné motoriky, pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvíjení fyzické a psychické zdatnosti
- osvojování si poznatků o těle a jeho
- zdraví, o pohybových činnostech
uvědomování si vlastního těla
- rozvíjení užívání všech smyslů

Prostředky:

- zdravotně preventivní pohybové aktivity
- přirozená cvičení, oblast pohybové výchovy
- konstruktivní a grafické činnosti
- cvičení na nářadí
- cvičení s tradičním i netradičním náčiním
- sezónní pohybové činnosti
- turistické vycházky do okolí
- zimní sporty - sáňkování, bobování
- míčové hry, sezónní činnosti
- sebeobslužné činnosti
- encyklopedické vyučování
- pravidla při cvičen a PV
- dechová a relaxační cvičení
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Cíle:

- rozvíjení řečových a jazykových dovedností
- rozvíjení kultivovaného projevu
- osvojování dovedností, které předcházejí čtení i psaní
- rozvíjení tvořivého myšlení, tvořivého sebevyjádření, schopnosti řešení problémů
- rozvíjení zájmu o učení
- rozvíjení schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí

Prostředky:

- sluchové, rytmické hry, se slovy, hádanky
- vyprávění zážitků, příběhů dle skutečnosti, dle obrazového materiálu, dle fantazie
- vystoupení dětí na besídkách a akcích pro rodiče a veřejnost
- vyřizování vzkazů a zpráv
- dramatické hry
- rýmováčky
- hry (synonyma, homonyma, antonyma)
- pracovní listy pro zrakovou orientaci
- hra s písmeny a číslicemi
- encyklopedické učení
- prohlížení knih a časopisů
- třídění, přiřazování, uspořádání, odhad pozorování předmětů
- hry a experimenty
- smyslové, zrakové a sluchové hry
- orientace v oboru do šesti
- matematické pojmy
- práce s knihou, encyklopedické učení
- práce s obrazovým materiálem a médií
- klidné, příjemné prostředí
- vstřícná a citlivá komunikace

- rozvíjení mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- spokojené, radostné, veselé a pohodové činnosti
- výtvarné, dramatické, literární, hudební a pohybové aktivity
- sledování pohádek a příběhů
- hry na rodinu
- návštěvy divadelních představení

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Cíle:

- rozvíjení schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahu dítěte k druhým
- posilování vztahu k rodině, MŠ, k dětem ve skupině
- rozvíjení sociální citlivosti, tolerance, hudební a hudebně
- učit chránit osobní soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými

Prostředky:

- společná setkávání, povídání
- aktivní naslouchání druhému
- bezpečné prostředí MŠ
- řešení konfliktů dohodou
- půjčování hraček, pomůcek a jejich úklid
- společenské hry
- práce v herních koutcích
- ranní kruh
- společné oslavy narozenin a svátků
- pomoc rodičů při aktivitách školy
- vystoupení pro rodiče
- společné akce s rodiči a dětmi
- vzájemná pomoc mezi dětmi
- sociální hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry
- četba - téma - vztahy mezi lidmi
- vzájemná pomoc mezi dětmi

- hry a situace
- dodržování pravidel chování

DÍTĚ A SPOLEČNOST

Cíle:

- rozvíjení kulturně estetických dovedností
- rozvíjení základní kulturní společenských postojů
- vytváření základů estetického vztahu k světu, k životu, společnosti, kultuře a umění
- vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Prostředky:

- estetická výzdoba v MŠ
- pravidla soužití ve třídě
- konstruktivní, výtvarné a pracovní činnosti
- zapojení dětí do výtvarných, hudebních a dramatických vystoupení
- námětové hry, dramatizace
- oslavy, sportovní akce, kulturní programy
- pomoc při výzdobě MŠ
- poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb, písní, sledování dramatizací, divadelní představení
- knihovnické lekce ve spolupráci s místní Knihovnou
- základní pravidla jednání ve skupině

DÍTĚ A SVĚT

Cíle:

- rozvíjení sounáležitosti s živou a neživou přírodou, lidmi, společností a planetou Zemí

Prostředky:

- příjemné prostředí v MŠ
- vycházky do okolí
- školní výlet

- vytváření vztahů k místu a prostředí, ve kterém dítě žije
- rozvíjení poznatků o tom, že člověk přírodu chrání, ale také ničí encyklopedií
- rozvíjení schopnosti vážit si života ve všech jeho formách
- učit se vytvářet zdravé a bezpečné prostředí
- péče o školní prostředí
- práce s různými materiály
- péče o školní zahradu
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání a tvorba
- péče o rostliny
- přirozené a modelové situace
- orientace v dopravních situacích (veřejné komunikace, dopravní hřiště)
- manipulace s předměty a přístroji
- kontakt se zvířaty dle možností
- pořádek a čistota

2. OBSAH PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Integrovaný blok: **PODZIM**

Časové vymezení: září – listopad

Téma: Jdeme do školky
Kde jsem doma
Na zahrádce, na poli
Podzimní příroda
Naše tělo a zdraví

Integrovaný blok: **ZIMA**

Časové vymezení: prosinec – únor

Téma: Kouzelný adventní čas
Vánoce, vánoce přicházejí
Když kraluje zima
Povídám, povídám pohádku
Bez práce nejsou koláče
Jedeme, letíme, plujeme

Integrovaný blok: **JARO**

Časové vymezení: březen - květen

Téma: Když se jaro probudí
Velikonoční pomlázka
Na tom našem dvoře
Aprílové počasí
My jsme malí muzikanti
Moje milá maminko

Integrovaný blok: **LÉTO**

Časové vymezení: červen – červenec

Téma: Na celém světě žijí děti
V zoologické zahradě
Na louce a u vody
Co najdeme v lese
V létě všude dobře je

2. 1. Integrovaný blok I.

PODZIM

Doporučená témata: Jdeme do školky
Kde jsem doma
Na zahrádce, na poli
Podzimní příroda

Témata jsou spjata s hlavním integrovaným blokem, mají svoji návaznost na tematické celky a dále jsou rozepsány do Třídních vzdělávacích programů.

Témata jsou připravována pro skupinu věkově heterogenních dětí.

Vzdělávací záměry témat budou naplňovány:

Pozorováním dětí při spontánních volných hrách, při pobytu venku, aktivní účastí učitelek ve hře, nabídkou a podněty k rozvíjení hry, zapojováním nových dětí do hry s kamarádem, hrou ve dvojicích nebo ve skupině dětí.

Základní charakteristika integrovaného bloku PODZIM

Integrovaný blok vychází z podzimního setkávání v MŠ, z podzimních pobytů venku, z literárních textů s podzimní tematikou. Podzimní blok zahrnuje: pozorování světa očima dítěte,

vnímání změn v přírodě, posilování úcty k přírodě, uplatnění vlastních zkušeností z pozorování a pobytu venku, rozvoj vnímání všemi smysly, uvědomování si svých pocitů a nálad, posilování sebeovládání, vytváření a ověřování společenských pravidel soužití, rozlišováním vhodného a nevhodného chování a jednání, vytváření podmínek k rozvoji prosociálního chování.

Vzdělávací záměry integrovaného bloku PODZIM

- uvědomění si své identity, orientace v MŠ a v okolí MŠ, vnímání světa rostlin
- význam životního prostředí pro člověka – ekologie – počasí a ptáci na podzim
- příroda na podzim, rok v životě strom, materiály, suroviny

RIZIKA

1. Nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí.
2. Málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a

slabá motivace k nim. Převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním. Nedostatek možnosti projevit vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich.

3. Příliš časté vystupování pedagoga v roli soudce.
4. Chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrožícím od neznámých lidí.
5. Špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, - v dětské herní skupině apod.)
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci - přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Konkretizované očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus
- doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, chůzi, při rytmických činnostech)
- tužku držet správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- pracovat se stavebnicemi, skládankami (stavět z kostek, navlékat korálky,
- skládat mozaiky, zavázat kličku)
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)

- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- pojmenovat viditelné části těla včetně dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohyb a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek

Dítě a jeho psychika

- spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií
- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v při – měřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatňovat
- v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- zaregistrovat změny ve své okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
- správně reagovat na světelné a akustické signály
- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)
- dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost
- uposlechnout pokynů dospělého a řídit se jím
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i události – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- experimentovat s výtvarně netradičními materiály
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí
- pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělávání ohně, koupání, skákání do vody atd.)
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
- orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího

- k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle
- jednoho kritéria (např. roztrždit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
- řešit labyrinty (sledovat cestu)
- slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat,
- některé problémy řešit cestou pokus – omyl
- samostatně se rozhodnout v některých činnostech
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších
- se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- přijímat pobyt v mateřské škole, popř. i na ozdravovně rekreačním pobytu jako
- Běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými
- dospělými odmítnout neznámé dospělé
- samostatně plnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné opakující se situaci, cítit
- ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)
- nebát se požádat o pomoc, radu
- přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci
- umět se přizpůsobit změnám
- přijímat pokyny
- plnit činnosti podle instrukcí
- rozhodovat sám o sobě (o svém chování)

Dítě a ten druhý

- navazovat kontakty s dospělými (např. s novým učitelem)
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru
- rozvíjet a obohacovat
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- všimnout si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky,
- pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)
- chápat, že každý je jiný jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí
- a že je to přirozené
- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)

Dítě a společnost

- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat,
- rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské
- škole a na veřejnosti
- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída,
- mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování
- reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí
- sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování

- či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, fair play)
- v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění

Dítě a svět

- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde
- v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta,
- policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)
- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují
- rozumět běžným okolnostem dějů, jevům, situacím, s nimiž se běžně setkává
- (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)
- vědět, že se stále něco děje že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžné
- proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se
- tomuto dění přizpůsobovat
- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou)
- i neovlivnitelné – vítr, déšť
- spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně

Přibližná délka realizace, doporučené období k zařazení:

ZÁŘÍ – LISTOPAD

Nabídka činností integrovaného bloku PODZIM

- pozorování v přírodě, vycházky do okolí
- hry pohybové, hudebně pohybové, pantomimické, námětové, rytmické, simulační, zobrazující, hra v roli, improvizace, hry s přírodními materiály
- pracovní činnosti, zpěv, recitace, dramatizace...

Pomůcky

- knihy, encyklopedie, Orffovy nástroje, podzimní plody listy, přírodní materiál, obrazový materiál, audio nahrávky, barvy, výtvarné potřeby

Jiné:

- spolupráce s rodiči, s OÚ, ČČK, myslivci, drobnými chovateli

2. 2. Integrovaný blok II.

ZIMA

Doporučená témata: **Kouzelný vánoční čas**
 Vánoce, Vánoce, přicházejí
 Když kraluje zima
 Povídám, povídám pohádku
 Bez práce nejsou koláči
 Jedeme, letíme, plujeme

Základní charakteristika integrovaného bloku ZIMA

Blok mapuje období od Mikulášské nadílky a Vánoc. Vychází z české lidové koledy, jejímž prostřednictvím se děti seznamují s biblickým příběhem, ale zároveň prožívají vánoční posezení s rodiči, s příbuznými, společně se svými učitelkami v MŠ, které provázejí radostné přípravy na blížící se Vánoce. Využívány jsou metody prožitkového učení a dramatické výchovy, s přibližováním českých lidových tradic, české lidové slovesnosti, s posilováním rozvoje povědomí o důležitých lidských hodnotách – úcta, pokora, obdarování, sdílení, souznění. Podpora potřeby vzájemně si sdělovat, rozvoj tvořivosti a vlastní aktivity dětí, společné sdílení předvánočního období v obci při veřejném vystoupení.

Vzdělávací záměry integrovaného bloku ZIMA

- tradice v naší zemi – Mikuláš, Vánoce
- řád světa přírody – ryby, rodina, časové představy
- činnosti člověka – čím budu, co už umím - význam zimní přírody – zimní sporty – sníh, led, mráz
- svět živočichů – ptáci, zvěř v zimě - lidské tělo, zdraví člověka - tradice v naší zemi

RIZIKA

1. Omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či
2. jednostranná nabídka pohybových činností.
3. Vytváření komunikativních zábran - necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte.
4. Nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí. Málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění.
5. Nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte.
6. Zvýhodňování a nezvýhodňování některých dětí ve skupině.

7. Jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané s nadbytkem hraček a věcí.

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Konkretizované očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
- otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace
- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)
- vést stopu tužky při kresbě apod.
- zacházet správně s jednoduchými rytmickými nástroji a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- bránit se projevům násilí

Dítě a jeho psychika

- porozumět se verbálně i neverbálně (používat gesta, udržet oční kontakt reagovat správně na neverbální podněty)

- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat
- předat vzkaz
- rozkládat slova na slabiky
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě – Pexeso)
- uplatňovat postřeh a rychlost
- dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)
- vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků s dopomocí otázek)
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů aj.)
- improvizovat a hledat náhradní řešení
- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)
- poznat některé hudební znaky
- orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý – velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý – krátký, vysoký – nízký, stejný)
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky
- vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je přicházet s vlastními nápady
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)
- plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším aj.)

- přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)

Dítě a ten druhý

- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
- využívat neverbální komunikaci (úsmev, gesta, řeč těla apod.)
- porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmíván, ohradit se proti tomu)
- cítit sounáležitost s ostatními

Dítě a společnost

- chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat
- zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby
- vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
- pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)

Dítě a svět

- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
- ctít oslavy narozenin, svátků, slavností
- uvědomit si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)

Přibližná délka realizace, doporučené období zařazení:

PROSINEC - ÚNOR

Nabídka činností tématu ZIMA

- hry pohybové, hudebně pohybové, pantomimické, námětové, rytmičné, simulační, zobrazující, hra v roli a improvizace
- výtvarné a pracovní činnosti, zpěv, recitace, dramatizace....

Pomůcky

- prostěradla, ruličky papíru, barvy na textil, klubíčka vlny, záclona, triangl, tamburína, svíčky, prskavky, nahrávky koled, předměty denní potřeby, obrazový materiál, přírodniny, knihy, kostýmy

Jiné

- spolupráce s rodinou, OÚ, ČČK , ZŠ, místní skupinou Mysliveckého sdružení, klubem Seniorů

2. 3. Integrovaný blok III.

JARO

Doporučená témata: **Když se jaro probudí**
Velikonoční pomlázka
Na tom našem dvoře
Aprílové počasí
My jsme malí muzikanti
Moje milá maminko

Základní charakteristika integrovaného bloku JARO

Východiskem pro integrovaný blok jsou změny v přírodě v souvislosti s blížícím se jarem, lidová říkadla, písničky a básničky o jaru, encyklopedie, experimenty, simulační zobrazující hry, pohybové a hudebně pohybové hry, bezprostřední osobní zkušenosti dětí. Využívány jsou metody prožitkového učení, problémové učení, výrazně je uplatněno experimentování.

Jde o vnímání aktuální situace v přírodě, když se blíží jaro, srovnávání zimního a jarního ročního období, uplatnění dětských poznatků a zkušeností při vyjadřování vlastních názorů, myšlenek, pocitů, nápadů, péče o zdraví, uvědomování si základních lidských potřeb – tepla, světla, pohybu... Rozvíjení vzájemné spolupráce dětí, rozvíjení smyslového vnímání – zraku, sluchu, hmatu, ovládání dechu, svalstva držení těla podporování zájmu o naučnou literaturu a poznání, posilování vlastní zodpovědnosti ve vztahu k přírodě a k životu na Zemi.

Vzdělávací záměry integrovaného bloku JARO

- svět rostlin a živočichů - květiny, ptáci a zvířata
- tradice v naší zemi – Velikonoce
- poznatky o přírodě na jaře a domácí zvířata, bezpečnost na silnici
- poznatky o místě, ve kterém žijeme – naše vesnice
- svátek maminek
- svět rostlin – sazenice

RIZIKA

1. Nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí.
2. Časově a obsahově nepřiměřené audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů (nevhodná volba či časté dlouhodobé sledování pořadů)

televize a videa). Nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založených na vlastní zkušenost. Nedostatek uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte.

3. Prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým.
4. Nedostatek příležitostí k nápravě a k jednání, které bylo proti pravidlům.
5. Nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí.

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Konkretizované očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
- házet a chytat míč, užívat různé náčiní, náradí
- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje

- napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)

Dítě a jeho psychika

- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)
- chápat jednoduché hádanky a vtipy
- poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- vyjadřovat fantazijní představy
- s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy zapouštět barvy do klovatiny)
- dokreslit chybějící části obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek
- rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. některé číslice, písmena, dopravní značky)
- rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízký, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko dalek, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)
- rozpoznat geometrické tvary – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat
- nechat se získat pro záměrné učení
- odlišit hru od systematické povinnosti
- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co budu dělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními

- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné
- hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem
- odložit splnění osobních přání na pozdější dobu
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)

Dítě a ten druhý

- spolupracovat s dospělým
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)
- spoluvytvářet prostředí pohody
- respektovat rozdílné schopnosti

Dítě a společnost

- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů)
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností

Dítě a svět

- uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý, a ne vždy šťastný
- mít poznatky o své zemi (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)
- chápat základní pravidla chování pro chodce
- všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.

Přibližná délka realizace, doporučené období k zařazení:

BŘEZEN - KVĚTEN

Nabídka činností integrovaného bloku JARO

- přímé pozorování při pobytu venku, pokusy, experimenty
- smyslové Kimovy hry, hry pohybové a hudebně pohybové, hry v přírodě, kontaktní hry, pantomimické hry, námětové, rytmické, ozvěnové, simulační, zobrazující,
- výtvarné hry, pracovní činnosti, grafomotorická cvičení...

Pomůcky

- dostatečný prostor, encyklopedie, šátky, lana, švihadla, obrazový materiál, dětské hudební nástroje, barvy, výtvarné potřeby, zeminu, semínka.....

Jiné

- Spolupráce s rodiči, okolní MŠ, ZŠ

2. 4. Integrovaný blok IV.

LÉTO

Doporučená témata: **Na celém světě žijí děti**
 V zoologické zahradě
 Na louce a u vody
 Co najdeme v lese
 V létě všude dobře je

Základní charakteristika integrovaného bloku LÉTO

Jedná se o poslední blok školního roku, kterým s dětmi společně otvíráme léto, a které se většinou uskutečňuje většinou mimo prostory herny. Základním východiskem je vnímání a ochrana všeho živého v kontextu soužití lidí a přírody. Dalším vzdělávacím východiskem je přímé pozorování přírody ve svém okolí.

Vzdělávací záměry integrovaného bloku LÉTO

- poznatky o své zemi a její kultuře - svátek dětí - svět živočichů a rostlin – zvířata v ZOO, hmyz
- poznatky o zeměkouli, vesmíru, přímé pozorování letní přírody - zahrádky, ptáky, stromy, květiny
- hry na slunci, hry s vodou – upevňování zdraví otužováním – hry s přírodninami

RIZIKA

1. Denní režim nevyhovuje fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu.
2. Prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými. Nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení. Spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individ. tempu. Nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými.
3. Nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem.
4. Nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schématické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku.
5. Nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy.

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- poznávání jiných kultur
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Konkretizované očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)
- být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem – překládání, textilem, modelovací hmotou)
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodnin i umělých materiálů
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám

Dítě a jeho psychika

- poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)
- vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova
- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- vnímat jednoduché písňe, rýmy, popěvky v cizím jazyce
- rozlišit známé zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus

- sluchem rozlišovat slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
- soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)
- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)
- navrhnou další varianty řešení (co by se stalo, kdyby...)
- poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol)
- napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)
- napodobit některá písmena, číslice
- rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět
- orientovat se v číselné řadě 1 -10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)
- chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlas, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)
- zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout – vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)
- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)
- přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit
- přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)
- umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod. pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)

Dítě a ten druhý

- rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání
- chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se kompromisním řešením
- nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
- důvěřovat vlastním schopnostem
- nabídnout pomoc

Dítě a společnost

- pojmenovat povahové vlastnosti
- pochopit funkci rodiny a jejích členů
- být schopné přistoupit na jiný názor, porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu
- všímat si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba)

Dítě a svět

- mít poznatky, co se v okolí děje, všímat si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě),
- proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování
- být citlivý k přírodě

Přibližná délka realizace, doporučené období k zařazení

KVĚTEN - ČERVEN

Nabídka činností integrovaného bloku LÉTO

- hry na slunci, hry s vodou, hry s přírodninami, hra na pískovišti, námětové hry, pohybové hry, hry s míči, hra se švihadly, jízda na tříkolce a koloběžce, kresba křídou, ozvěnové hry,
- rytmické hry a taneční se zpěvem, výtvarné a pracovní činnosti

Pomůcky:

- encyklopedie, atlasy přírodniny, papíry, výtvarný materiál, dětské hudební nástroje, deky, kbelíky, hrábě, švihadla, míče, koloběžky, tříkolky....

Jiné

- spolupráce s rodinou, okolními MŠ, ZŠ

1. AUTOEVALUAČNÍ SYSTÉM ŠKOLY

1. 1. Cíl autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

1. 2. Oblasti autoevaluace

- materiální, technické ekonomické, hygienické a další podmínky k předškolnímu vzdělávání
- průběh předškolního vzdělávání
- školní klima a vzájemné vztahy s rodiči
- výsledky předškolního vzdělávání
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita DVPP
- soulad realizovaného ŠVP s RVP PV
- personální zajištění výchovně vzdělávacího procesu

1. 3. Kritéria autoevaluace

1. 3. 1. Kritéria autoevaluace vzdělávacího procesu a organizačního systému školy pro učitele mateřské školy

Kritéria a časové rozvržení

- evaluace třídního vzdělávacího plánu vždy po ukončení tematického celku (součást TVP), TVP může být zpracován na období týdne až max. měsíce, učitel/ka hodnotí tematický celek v naplňování stanovených cílů, forem a metod práce, zaznamenává výrazná pozitiva a negativa
- diagnostika dětí (Záznamové archy - diagnostika dítěte), jde o průběžné vyhodnocování pokroků dítěte, zápisy do hodnotících archů jsou zaznamenány 3x ročně a to na začátku školního roku (vstupní hodnocení), v pololetí a na konci školního roku
- písemné vyhodnocení třídy 2x ročně, pololetní analýza - shrnutí pozitiv a negativ ve vzdělávání, chování, spolupráci s rodiči, odchylky u jednotlivých dětí, dosahování očekávaných výstupů pro přechod do ZŠ... (zpráva je součástí pedagogických porad) o evaluaci dalšího vzdělávání, kterého se učitel účastní a samostudia (písemně nebo ústně na pedagogických poradách)

- měsíc červen daného školního roku – pedagogická rada navrhuje ředitelce školy konkrétní opatření ke zlepšení úrovně vzdělávání a konkrétní úpravy ve školním vzdělávacím programu

Nástroje autoevaluace učitele:

- hodnotící záznamy o naplňování cílů vzdělávání - pozorování života třídy, školy
- rozhovory s dětmi, rodiči, odbornými pracovníky (PPP, SPC, ...)
- konstruktivní diskuze s kolegyněmi o aktuální problematice předškolního vzdělávání
- rozbor herních aktivit dětí - rozbor verbálních projevů dětí (úroveň výslovnosti, slovní zásoby, souvislého projevu)
- rozbor prací – výtvarů dětí (výtvarných, grafických, pracovních, konstruktivních)
- rozbor postavení, chování a vztahů dítěte ve skupině dětí, vůči dospělým
- rozbor anamnézy – rodinné a osobní
- rozbor procesu vzdělávání – plánování, organizace, vhodnosti zvolených metod a forem práce, účinnosti motivace, úrovně interakce a komunikace, účinnosti hodnocení, vhodnost zvolených metod a forem práce
- posouzení věcného prostředí vzhledem k aktuálním potřebám předškolního vzdělávání
- posouzení životosprávy
- posouzení psychosociálních podmínek
- posouzení organizace denních činností a řízení školy
- posouzení vlivu spolupráce a vzájemných vztahů personálu školy na vzdělávání dětí
- posouzení pedagogického zajištění předškolního vzdělávání včetně DVPP
- posouzení spolupráce a vztahů rodičů se školou a jejich vlivu na proces vzdělávání
- vzájemné sdílení zkušeností učitelek uvnitř organizace a i mezi organizacemi
- sebereflexe učitele
- zajímá se o rodinné prostředí dítěte, spolupracuje s rodinou
- dává dítěti najevo své city, emoce, zájem a úctu
- hovoří s dětmi i s rodiči zdvořile, přátelsky
- při rozhovoru s dětmi či s rodiči dodržuje interakci očního kontaktu
- děti oslovuje jejich jmény
- využívá pozitivní neverbální komunikace (úsměv, gesta rukou...apod.)
- posiluje pozitivní sebepojetí dětí
- snaží se být s každým dítětem v časté interakci

Zásady pro zpracování třídního vzdělávacího programu

- učitel/ka zpracovává týdenní - měsíční plány
- učitel/ka postupně doplňuje zásobník pracovních materiálů – obrazové, pracovní listy apod.

- ke zpracování budou učiteli využívány metodické a inspirativní materiály, např.
 - RVP PV v platném znění
 - Kurikulum programu Začít spolu
 - Milada a Gabriela Přikrylový - Barevné kamínky
 - Metodické listy pro předškolní vzdělávání – RAABE, kolektiv autorů
 - Kafomet pro mateřské školy
 - Další odborná publikace, která je k dispozici na pracovišti

1. 3. 2. Kritéria autoevaluace školy pro ředitelku MŠ a jejího zástupce

Kritéria a časové rozvržení

- kontrola materiálního, technického, ekonomického, hygienického stavu budov, kontrola dodržování bezpečnosti a protipožárních opatření - průběžně minimálně 1x za čtvrtletí
- průběh předškolního vzdělávání - kontrola tříd - bezpečnosti prostoru tříd, klima tříd, úklid tříd - průběžně - kontrola naplňování RVP PV, vzdělávacího procesu - min. 2x ročně - hospitace - zejména u nových zaměstnanců a dále 2-3 hospitace ročně
- výsledky vzdělávání - 2x ročně - pedagogická porada o Kontrola třídní dokumentace - 4x ročně o Kontrola řízení školy, kvality personální práce - průběžně, hospitace,
- kontrola DVPP - průběžně, sepsání plánu DVPP 1x ročně s každým pedagogem, pedagogické porady
- soulad realizovaného ŠVP a RVP PV - 1x ročně o kontrolní a hospitační činnost – vymezení závěrů a účinných opatření k nápravě zjištěných nedostatků
- pedagogické rady - minimálně pololetně analyzovat pozitiva a negativa předložená učitelkami školy, v měsíci červnu daného školního roku analyzovat opatření navržená učitelkami ke zlepšení úrovně vzdělávání a úprav ve ŠVP
- kontrola kvality pedagogického působení - průběžně, hospitace, plán DVPP, sebereflexe učitele

Nástroje autoevaluace ředitele MŠ a jejího zástupce

- pozorování a opakované pozorování života tříd, školy
- rozhovory s dětmi, rodiči, odbornými pracovníky (PPP, SPC, ...) - konstruktivní diskuze s kolegy o aktuální problematice předškolního vzdělávání
- kontrolní a hospitační činnost ředitelky školy se zaměřením na:
- podmínky vzdělávání – personální (vliv DVPP – další vzdělávání pedagogických pracovníků), věcné, psychohygiena, životospráva, spoluúčast rodičů
- průběh vzdělávání – plánování, organizace, vhodnost zvolených metod a forem práce, účinnost motivace, úroveň interakce a komunikace, účinnost hodnocení

- podporu školy dětem – podpora rozvoje klíčových kompetencí, zohledňování osobnostních dispozic a rozdílných schopností dětí, nadstandardní nabídka školy
- výsledky vzdělávání – úroveň základů klíčových kompetencí (k učení, k řešení problémů, komunikativních, sociálních a personálních, činnostních a občanských)
- vliv spolupráce a vzájemných vztahů personálu školy na vzdělávání dětí → analýza dokumentace třídy a vzdělávacích programů
- analýza portfolia dítěte
- analýza záznamových listů - diagnostiky dítěte
- rozbor hodnotících záznamů učitelek o naplňování cílů vzdělávání
- rozbor podkladů pololetních analýz učitelek (za jednotlivé třídy)
- rozbor změn ve Školním vzdělávacím programu doporučených učitelkami
- dotazníky pro rodiče
- SWOT analýza
- srovnání dvou podobných institucí, tj. dvou MŠ (Benchmarking)

1. ADAPTAČNÍ PROGRAM

Pro každé dítě je vstup do mateřské školy velká změna a je vhodné na tuto změnu dítě připravit. Každé dítě reaguje jinak, a proto je třeba individuálního přístupu. Na změnu nereaguje pouze dítě, ale velmi často i rodiče. Proto je třeba, aby se psychicky s touto skutečností vyrovnali a nepřenášeli nervozitu na dítě. Již na schůzce, která následuje po přijímacím řízení, se s rodiči dohodneme na podrobnostech adaptace a poradíme:

- jak dítěti vstup usnadnit - jak připravovat dítě na režim v mateřské škole
- jak by mělo probíhat ráno před příchodem do MŠ
- jakými dovednostmi v sebeobsluze dítě vybavit
- nabízíme rodičům po domluvě možnost účastnit se her v mateřské škole a aklimatizovat se tak na prostředí mateřské školy

1. 1. Adaptační program pro děti dvouleté

Adaptace dítěte probíhá zpravidla 4 – 6 týdnů.

Je nevhodné, aby dvouleté dítě pobývalo v mateřské škole po celý den z těchto důvodů: nezralost dítěte, nadměrná zátěž – zvýšený hluk, rychlý pohyb celkové aktivity ve třídě.

Nemocnost – každé onemocnění prodlužuje adaptační období, je potřeba přistoupit k opětovnému postupnému zvykání.

Pro děti dvouleté doporučujeme:

- postupnou formu docházky – nejprve na hodinu, pak do oběda, následně se spaním
- doporučujeme rodičům přihlížet k individuální adaptabilitě dítěte
- na základě zkušeností učitelka reguluje v rámci adaptace dítěte přítomnost rodiče v prostorách mateřské školy
- v době adaptace je podstatná dostatečná komunikace mezi učitelkami a rodiči, jedině takhle lze předejít zbytečným problémům, komplikacím i nedorozuměním
- v době adaptace je nutné, aby rodiče zajistili dostatek náhradního oblečení, pro případ, že bude nutné dítě převléknout
- v souvislosti se zajištěním hygieny dítěte kupují jednorázové pleny rodiče těm dětem, které je potřebují
- adaptaci dítěte ohrožuje nepravidelnost docházky (jen některé dny v týdnu) - v případě citové vazby umožňujeme dětem přinést si z domova oblíbenou hračku

1. 2. Adaptační program pro děti od 3 let

- při předání dítěte doporučujeme krátké rozloučení
- v případě citové vazby umožňujeme dětem přinést si z domova oblíbenou hračku na odpolední odpočinek
- doporučujeme z počátku omezit délku pobytu dítěte na co nejkratší dobu, je-li to možné - rodičům nabízíme možnost spolupodílet se na řešení problémů

2. POVINNÉ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Povinné předškolní vzdělávání se řídí zákonem 561/2004 Sb. (školský zákon), § 34a v platném znění. Povinné předškolní vzdělávání se vztahuje na státní občany České republiky, kteří pobývají na území České republiky déle než 90 dnů, a na občany jiného členského státu Evropské unie, kteří na území České republiky pobývají déle než 90 dnů. Dále se povinné předškolní vzdělávání vztahuje na jiné cizince, kteří jsou oprávněni pobývat na území České republiky trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů, a na účastníky řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Povinné předškolní vzdělávání se nevztahuje na děti s hlubokým mentálním postižením. Předškolní vzdělávání je povinné od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte.

Zákonný zástupce dítěte je povinen přihlásit dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání v kalendářním roce, ve kterém začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte.

Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech, a to v rozsahu stanoveném Školním řádem.

Povinnost předškolního vzdělávání není dána ve dnech, které připadají na období školních prázdnin v souladu s organizací školního roku v základních a středních školách.

Podmínky pro uvolňování dětí ze vzdělávání a omlouvání jejich neúčasti ve vzdělávání stanoví školní řád.

2. 1. Jiný způsob povinného předškolního vzdělávání

- a) individuální vzdělávání dítěte, které se uskutečňuje bez pravidelné denní docházky dítěte do MŠ
- b) vzdělávání v přípravné třídě základní školy a ve třídě přípravného stupně základní školy speciální podle §47 a §48a) školského zákona
- c) vzdělávání v zahraniční škole na území ČR, ve které ministerstvo povolilo plnění povinné školní docházky dle § 38a) školského zákona

Rozhodne-li se zákonný zástupce vzdělávat dítě dle písmene a) oznámí písemně tuto skutečnost řediteli mateřské školy nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte.

Oznámení o individuálním předškolním vzdělávání musí obsahovat: a) jméno, popř. jména a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte

Mateřská škola ověří v měsících listopad – prosinec daného školního roku úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání.

Termín ověřování úrovně osvojování očekávaných výstupů stanovuje ředitel mateřské školy po dohodě se zákonným zástupcem.

Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek podle §16, odst. 2 písmene d) školského zákona a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

2. 2. Ukončení individuálního vzdělávání dítěte

Ředitel mateřské školy ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu. Odvolání proti rozhodnutí ředitele mateřské školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek. Po ukončení individuálního vzdělávání dítěte nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat.

2. 3. Vymezení vzdělávacích cílů a očekávaných výstupů

Mateřská škola vymezuje vzdělávací cíle a očekávané výstupy v rámci povinného předškolního vzdělávání v souladu s Desaterem pro rodiče dětí předškolního věku vydaném MŠMT, která jsou zároveň doporučením (osnovou) pro individuální předškolní vzdělávání:

Vzdělávací cíle:

- osvojování si schopností ovládat své tělo, být samostatný v sebeobsluze
- vedení dítěte k citové samostatnosti a schopnosti kontrolovat a řídit své chování
- prohlubování u dítěte přiměřené jazykové, řečové a komunikační dovednosti
- rozvíjení koordinace ruky a oka, jemné motoriky a pravolevé orientace
- rozvíjení sluchové percepce
- rozvíjení logického myšlení, myšlenkových operací a orientace v elementárních matematických pojmech
- vedení dítěte ke schopnosti udržet záměrnou pozornost a ke schopnosti záměrně si zapamatovat a vědomě se učit
- rozvíjení u dítěte přiměřené sociální samostatnosti, sociální vnímavosti, schopnosti soužití s vrstevníky ve skupině - vedení dítěte k projevům tvořivosti a uvědomění si kulturních hodnot - rozvíjení schopnosti orientovat se ve svém prostředí, v okolním světě a i v praktickém životě

Očekávané výstupy:

- pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně); svlékne se, oblékne i obuje se (zapne a rozepne zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice); je samostatné při jídle (používá správně příbor, nalije si nápoj, stoluje čistě, používá ubrousek); zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě); zvládá drobné úklidové práce (posbírání a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky); postará se o své věci (udržuje v nich pořádek)
- zvládá odloučení od rodičů; vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas; projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách; ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci); je si vědomé zodpovědnosti za své chování; dodržuje dohodnutá pravidla
- vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení); mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.; mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.); rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí; má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno; přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor a respektuje jeho pravidla; pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem); používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.); spolupracuje ve skupině
- je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.); zvládá manipulační činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.); tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím; vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu); umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), různé tvary, (popř. písmena); rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat); řadí zpravidla prvky zleva doprava, používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák)
- rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figuru a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky; složí slovo z několika slyšených slabik a obrázků z několika tvarů; rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů); rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé); sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově); najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily; rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s

abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy);
postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí); reaguje správně
na světelné a akustické signály

- má představu o čísle (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet); orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků minimálně v rozsahu do pěti, deseti); porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší); rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.); rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů; třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti); přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“); chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty; rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký)
- soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10 - 15 min.); „nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé); záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit; pamatuje si říkadla, básničky, písničky; přijme úkol či povinnost, zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je; postupuje podle pokynů; pracuje samostatně
- uplatňuje základní společenská pravidla (pozdrav, umí požádat, poděkovat, omluvit se); navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla bez problémů, s dětmi, ke kterým pociťuje náklonnost, se kamarádí; nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých; je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru,
- v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role); zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny; vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhajuje svůj názor; ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit; k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje); je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomoci mladším)
- pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení; zaujme jej výstava obrázků, loutek, fotografií, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.; je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí; svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo, dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne; zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny; zná celou řadu písní, básní a říkadel; zpívá jednoduché písně, rozlišuje a

dodržuje rytmus (např. vytleskávání, na bubínku); vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí; hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli

- vyzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit když je v nouzi apod.); zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata); ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat; má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví, k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)

Další doporučení pro individuální vzdělávání:

- zvládá odloučení od rodičů – pobyt v jiném než rodinném prostředí bez přítomnosti rodičů (hlídání příbuznými, přáteli, pobyt v dětských centrech...)
- dodržuje dohodnutá pravidla – doporučujeme stanovit dítěti jasná, srozumitelná a věku přiměřená pravidla („mantinely“), a tato pravidla důsledně dodržovat
- má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení), mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod., mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.), rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí, přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor, a respektuje jeho pravidla - doporučujeme čtení pohádkových knih, rozbor textů, rozhovory na různá témata, prohlížení a komentování encyklopedií, říkanky, básničky, hádanky, malované čtení, využívání běžných situací k rozhovorům, komentovat přirozené činnosti apod.; nedoporučujeme počítačové hry, dlouhodobé bezúčelné sledování televize
- dítě je schopné rozlišit zvukové vjemy - využití PC programů pro předškoláky, využití zvukových záznamů, pracovních listů (Bednářová, Šmardová)

- záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit - před večerním usnutím zhodnotit s dítětem celý den
- přijme úkol či povinnost, zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je - zadávat drobné úkoly a vést je k tomu, že má za splnění úkolu určitou zodpovědnost
- pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení – navštěvovat vhodná dětská divadelní představení

2. 4. Doporučené zdroje pro výchovně vzdělávací práci

• webové stránky:

- www.predskolaci.cz
- www.kapesnicek.cz – složitější úkoly, pro děti nadané
- www.amosek.cz
- www.krokotak.com
- www.logopedonline.cz
- www.detskestranky.cz
- www.logopedie.unas.cz
- www.napadydoskolky.blogspot.cz
- www.onlineomalovanky.cz
- www.rvp.cz
- www.decko.ceskatelevize.cz/sikulkove
- www.vesela-chaloupka.cz
- www.minibazar.cz
- www.prosisu.blogspot.cz
- www.casopis-predskolak.cz

• časopisy:

- Předškolák
- Pastelka
- Sluníčko
- Méďa Pusík
- Dráček
- Mateřídouška

- **Pracovní listy a knihy:**

Šimonovy pracovní listy

Hráškovy úkoly pro předškoláky - Taťána Vargová

Mluv se mnou - pracovní listy pro rozvoj dětské řeči - Kateřina Slezáková

Kuliferda - Gošová Věra ☞ Písmenkové pohádky - knížka pro prvňáky a předškoláky;

Bešťáková Eva, Ježková Dagmar

Šikovný předškolák - příprava na zápis

Velká obrázková knížka pro malé děti - Bohumil Říha, Milena Lukešová

Rozvoj rozumových schopností u dětí v MŠ - Fořtíková Jitka (pro pedagogy a rodiče)

Obrázkové čtení – O sluníčku, zvířátkách a noci tajemné - Alena Schejbalová, Vendula Hegerová

Veselé hry s malými dětmi - Jana Hanšpachová

Jak pes Logopes připravoval děti na psaní - Ivana Novotná

Tyto programy nejsou realizovány samostatně a odtrženě, ale jejich cíle jsou naplňovány průběžně po celý rok, program adaptační je realizován podle aktuálních potřeb dětí a rodičů.

3. PROGRAM ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY

Součástí výchovy dětí je i odpovědný přístup k životnímu prostředí. S ohledem na věk předškolních dětí se v programu zaměříme na jednotlivá témata a k základním návykům ekologického chování. Nepředpokládá se širší probírání témat v jejich vzájemné souvislosti, které by kladlo velké nároky na abstraktní myšlení dětí a vyžaduje nejprve znalost základních poznatků.

Člověk – součást životního prostředí

Cílem je, aby děti pochopily, že i ony jsou součástí přírody a potřebují vodu a vzduch.

Ekosystém

Ekosystém je funkčním celkem přírody se vzájemnou vyvážeností jednotlivých složek a jejich závislosti. Děti by měly vědět, že je třeba chránit všechny, neboť zhoršením jedné z nich dochází k narušení rovnováhy těchto složek (půdy, vody, vzduchu, fauny a flóry). Velké ekosystémy – savany, tropické pralesy a mořské ekosystémy. Lokální ekosystémy – rybník, les a louka.

Klima

Zaměření na různorodost podnebí – podnební pásy (polární, chladný, mírný, tropický a subtropický) a střídání ročních období. Popsat jednotlivá podnebná pásma (teplo – zima, sucho – vlhko, střídání ročních období ano – ne). Jaký má vliv podnebí na rostlinné a živočišné druhy (arktická oblast, tundra, les, poušť savana, tropický deštný prales – lední medvěd, tučňák, sob, liška, veverka, zajíc, lev, slon, opice...). Jak podnebí ovlivňuje způsob života lidí (co pěstují, jedí, jak se oblékají).

Půda

Půda základ pro život na Zemi, různé druhy půdy vhodné pro různé druhy rostlin. Co je potřeba s půdou dělat, aby byla úrodná (orba, zavlažování, hnojení), jak půdu chránit před velkým deštěm, větrem, chemikáliemi, solením, zabíráním na stavby aj.

Voda

Vysvětlit dětem koloběh vody v přírodě – mraky, déšť, prameny, potoky, řeky, moře, odpařování vody. Skupenství vody – led, voda, pára. Voda sladká, slaná. Voda v přírodě – potoky, řeky, jezera, rybníky, moře, ledovce, podzemní vody. Jak vzniká minerální voda. Voda čistá (stavba čistíren), šetřit s vodou můžou i děti při správném mytí rukou a znečištěná

(zdroje znečištění – průmysl, zemědělství, domácnost). Na co se používá voda (pití, vaření, mytí).

Ovzduší

Ovzduší je plynným obalem Země – základní složení – kyslík, dusík, vodní páry. Důležitost nejen pro člověka - bez vzduchu nemůžeme dýchat. Zdroje znečištění vzduchu – průmysl, doprava, hoření. Jak chráníme čistotu ovzduší – katalyzátory aut, filtry na komínech, užívání veřejné dopravy, způsobem vytápění.

Rostliny a živočichové

Základní druhy rostlin – byliny, keře, stromy a jejich části (kořen, stonek, list, květ, plod) – k čemu slouží. Základní druhy živočichů – hmyz, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci: Ukázat různorodost fauny a flóry z hlediska:

- velikosti: strom – tulipán, slon – mravenec
- prostředí: lišejník – palma, tučňák – opice
- tvarů a barev apod.

Některé rostliny pěstujeme a živočichy chováme záměrně ke svému užitku (brambory, obilí, zeleninu, len, bavlnu, drůbež, krávy, ryby, velbloudy aj.). Některé rostliny a živočichové patří mezi ohrožené – nesmí se trhat, lovit.

Les

Les patří mezi nejdůležitější ekosystém, protože je tvořen velkým množstvím rostlin a žije v něm mnoho živočichů, pohlcuje velké množství oxidu uhličitého a produkuje kyslík. Lesy ve světě – lesy mírného pásma, lesy subtropické a deštné pralesy. Lesy v ČR – lesy jehličnaté, listnaté a smíšené. Jaké rostliny rostou v lese, jací živočichové. Využití lesa – těžba dřeva, sbírání hub a lesních plodů, k rekreaci. Jak se musíme o les starat – těžit dřevo jen v omezeném limitu, vysazovat nové stromy, bránit šíření škůdců. Do lesa může vstupovat každý, může sbírat lesní plody, houby a klestí pro svou potřebu. Jak se musíme v lese chovat, co nesmíme dělat.

Krajina

Cílem je ukázat rozmanitost krajiny – nížiny, pahorkatiny, hory. Nížiny – větší hustota obyvatel, pěstování rostlin a chov dobytka a drůbeže, hory a podhůří – menší hustota obyvatelstva, pasení skotu. Ochrana přírody a krajiny – národní parky, chráněné krajinné oblasti, přírodní rezervace a přírodní památky (mokřady, rybníky, jeskyně, skalní útvary, stanoviště vzácných rostlin a živočichů).

Odpady

Jak vznikají – v domácnosti, v průmyslu a zemědělství, jak se s odpady nakládá (sklárky, recyklace, spalování). Co se děje s odpadem po vhození do popelnice, jak třídíme odpad, kam s nebezpečným odpadem (baterie, léky, chemické látky). Možnost recyklace – papír, plasty a sklo.

Příroda ve městě

Srovnání života ve městě a na vesnici. Ve městě je mnoho lidí, mnoho aut což je nutno vykompenzovat přírodními prvky jako jsou – parky, ZOO, botanické zahrady, zahrádky u domů. Na vesnici – méně lidí, menší zatížení přírody – louky, pole, lesy. Jak pomáhat městu – jezdit veřejnou dopravou, budovat cyklostezky, obnovovat veřejnou zeleň aj.

Celoroční úkoly

- šetřit vodou a elektrickou energií
- třídít odpad
- pečovat o zeleň
- umístit krmítka – krmení pro ptáky v zimě

4. PROGRAM MEDIÁLNÍ GRAMOTNOSTI

Hygienické požadavky

Minimální plocha 2 m², podlaha snadno čistitelná, bez koberce. Teplota 20 – 26°C. Obrazovka počítače musí být nastavená tak, aby neodrážela zdroje světla, oslňující plochy oken, skel nábytku. Osvětlení: musí být umožněno regulování denního osvětlení žaluziemi, nejvhodnější umělé osvětlení je nepřímé. Pracovní místo: výška stolu 70 - 80cm nad podlahou, horní okraj monitoru ve výšce očí a vzdálenost od očí 50 - 60cm. Výška sedací plochy musí být individuálně nastavitelná a mechanicky zajištěna. Sedadlo musí mít opěrku. Klávesnice i myš mohou ležet na desce stolu nebo na výsuvné desce.

Požadavky pro předškolní děti

Doba strávená u počítače nesmí u jednoho dítěte přesáhnout dobu 15 minut za den. Dítě pracuje s PC pod dohledem učitelky. Učitelka dbá na správné držení těla – rovná záda a přímý pohled na monitor. Dítě by mělo být ohleduplné a umožnit hru kamarádům, PC je jenom přístroj, který nám slouží, v MŠ je mnoho dalších zajímavých možností k hraní, učení i zábavě.

Postup seznámení s PC

Monitor: náš pracovní stůl, na kterém leží papír, tužka, pastelky... Klávesnice: slouží k psaní písmen a číslic Myš: slouží jako naše ruce, myši bereme předměty ze stolu do ruky Spouštěcí jednotka: k zapnutí a vypnutí přístroje, k vložení hry – programu Reprodukory: nám umožňují slyšet zvuky

Seznámení dítěte s PC jako s elektrickým přístrojem – nebezpečí úrazu!!!

Seznámení s operačním systémem

Ikony (obrázky) - různé předměty na obrazovce, které něco představují a něco nám říkají

Na dolním okraji - ikona START - spouštěcí programy a vypínání PC - ikona ukazující čas apod.

Seznámení dítěte se spouštěním hry pomocí ikony (zástupce) na obrazovce.

Seznámení dítěte se způsobem práce s myší.

Levé tlačítko říká:

- vyber (jednou)
- proved' (dvojitě)

- uchop a vleč (stisk se současným pohybem myši) prakticky provádí dítě

Pravé tlačítko říká:

- ukaž, co umíš (objeví se nabídka)
- prakticky provádí učitelka

Obsluha konkrétního programu, hry:

Po zvládnutí základů - seznámení s možnostmi jednotlivých herních softwarů, malování a vytváření obrázků apod., dle schopnosti dítěte.

Software školy pro práci s dětmi

- Hejbejte se kosti moje
- Staň se světošlápkem
- Naslouchej a hrej si
- Než začne matematika
- Dětský koutek 1-5
- Výuková pexesa Přírodověda 3 (živočichové a rostliny ČR)
- Pro nejmenší

5. PRAVIDLA TŘÍD MATEŘSKÉ ŠKOLY

Učíme se pravidla, jak se správně chovat. Chceme přece hodní být a nikoho nezlobit.

Ve školce jsme kamarádi, máme se tu všichni rádi. Budeme si spolu hrát, navzájem si pomáhat.

Když do školy přicházím, všechny hezky pozdravím. Když odcházím nejen stranou, řeknu pěkně „Na shledanou!“

Hračky šetřím, neničím, na místo je uklízím, kamarádům půjčím rád, nebudu se o ně prát.

Moje pusa i ta tvoje, zná kouzelná slovíčka, poprosí a poděkuje, umí zahřát srdíčka.

Když druhý něco vypravuje, já ho tiše poslouchám, a až nám to všechno poví, potom můžu mluvit sám.

Pozor, děti na úraz, ve třídě je hodně nás, proto nožky neběhají, pomalu se procházejí.

U oběda slušně jím, na nikoho nemluvím, všechno sním a vypiju, pak se hezky umyju.

Vodou šetřím, neplýtvám, pouštím jen, když mýt se mám. I pramínek maličký, umyje nám ručičky.

Když v postýlce ležíme, už se všichni ztišíme, budeme pak hezky spát, necháme si něco dát.

ZDROJE POUŽITÉ PŘI ZPRACOVÁNÍ ŠVP

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. [online]. Praha: MŠMT, 2021.

Česko. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění.

Česko. Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání v platném znění.

Česko. Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných v platném znění.

Česko. Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých v platném znění.

SKALKOVÁ, Jarmila. Obecná didaktika: vyučovací proces, učivo a jeho výběr, metody, organizační formy vyučování. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1821-7.

SPLAVCOVÁ, Hana a Jana KROPÁČKOVÁ. Vzdělávání dětí od dvou let v MŠ. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1042-9.